

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПРИ ВИХОДІ НА МІЖНАРОДНИЙ РИНОК

О.Г. Занозовська

Національний університет харчових технологій

В сучасних умовах розвитку економіка характеризується тим, що кількісні показники в багатьох сферах витіснилися якісними. Тому це зумовлює особливий інтерес науковців до питання управління якістю на підприємстві. Питання управління якістю стає особливо актуальним в сучасний період глобалізаційних процесів, коли відбувається інтеграція національної економіки в світове господарство. Адже саме рівень якості продукції є показником рівня життя населення в країні, економічного розвитку, екологічної і продовольчої безпеки. Відповідно до міжнародних стандартів якість визначається як ступінь, до якого сукупність власних характеристик задовольняє вимоги [1]. Як показав аналіз, на якість продукції впливають такі фактори:

- проведена відділом збуту оцінка рівня якості продукції, що висувається споживачем;
- великою мірою на якість продукції впливає процес проектування, на якому повинні враховуватися результати вивчення ринку;
- на якість продукції впливає якість сировини, матеріалів, напівфабрикатів та комплектуючих виробів, діяльність відділів, які відбирають постачальників, укладають з ними контракти і підтримують зв'язок;
- якість продукції залежить від технології виробництва — застосовуваного устаткування, технологічної оснастки і виробничих процесів;
- в процесі виготовлення виробів на якість величезний вплив здійснює людський фактор — керівники та робітники;
- технічний контроль і функціональні випробування на відповідність якості продукції вимогам нормативно-технічної документації;
- процес транспортування продукції також впливає на якість; при цьому велике значення відіграє якість упаковки та методи транспортування;
- велике значення мають монтажні та пуско-налагоджувальні роботи, так як від них залежить якість монтажу виробу, одночасно з яким проводиться інструктаж споживача про правила експлуатації;
- відповідальним моментом перевірки надійності в робочих умовах є експлуатаційні випробування.

Процес управління якістю охоплює всі стадії життєвого циклу товару, починаючи з проектної стадії і до після сервісного обслуговування.

Міжнародний досвід показує, що такі методи управління якістю як діаграма Паретто, цикли Демінга, причинно-наслідкова діаграма, побудова гістограм, метод Тагучі та метод контрольних карт буде ефективним для використання вітчизняними підприємствами. Комплексний підхід до управління якістю на основі міжнародних стандартів передбачає використання не тільки статистичних методи оцінки, але й індивідуальних методів самооцінки окремих підприємств. В такому випадку підприємство вибирає і встановлює для себе важливість різних процесів в управлінні якістю, при цьому воно враховує специфіку галузі, стадію життєвого циклу товару, конкурентне середовище, інші зовнішні умови.

Ще однією важливою проблемою управління якістю для українських підприємств при виході на міжнародний ринок є питання сертифікації відповідно до міжнародних вимог. В Україні за галузями економіки щодо наявності сертифікованих систем управління якістю згідно зі стандартом ДСТУ ISO 9001 найбільшу частку займає харчова промисловість та виробництво тютюну — 16,24 % від загальної кількості сертифікованих систем. Серед лідерів за наявністю сертифікованих систем управління якістю — Київська, Харківська, Дніпропетровська, Донецька, Одеська та Полтавська області [3]. Взагалі ж Україна посідає лише 25 місце в Європі та 51 місце у світі за кількістю сертифікованих систем управління якістю. На вересень 2012 року в державному реєстрі України зареєстровано всього 7100 сертифікатів на системи управління якістю [3].

Загалом інтерес підприємців до впровадження систем управління значно зріс. Але через відсутність економічних важелів з боку держави, державної підтримки та стимулювання впровадження сучасних систем цей процес недостатньо ефективний, перш за все через недостатнє фінансування впровадження системи.

Для виходу на міжнародний ринок необхідна ефективна система управління якістю на підприємстві. Наявність сертифіката якості є вимогою інвесторів, партнерів чи власників підприємства. Сертифікація, аналіз та контроль ключових виробничих та управлінських процесів має забезпечити їх високу якість, а також буде сприяти підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на світовому ринку.

ЛІТЕРАТУРА

1. ISO 9001:2008. Система управління якістю. Терміни та визначення.
2. Бастрыкин Д.В., Евсейчев А.И., Нижегородов Е.В., Румянцев Е.К., Сизикин А.Ю., Торбина О.И. Управление качеством на промышленном предприятии / Поднауч. ред. д-ра экон. наук, проф. Б.И. Герасимова. М.: «Издательство Машиностроение-1», 2006. — 204 с.
3. Бочковська О. ISO, HACCP чи чесне слово виробника? / О. Борковська // «Продукты и Ингредиенты» — 2012. — № 9 (95).